

УКРАЇНА ПЕРЕМОЖЕ

ЛУЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА
ЕКОНОМІКИ
Луцький НТУ

ФАКУЛЬТЕТ
БІЗНЕСУ
ТА ПРАВА

СПІЛКА
ЕКОНОМІСТІВ
УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНИ

АКАДЕМІЯ
ФІНАНСОВОГО
УПРАВЛІННЯ

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ЗАЙНЯТІ
ЗАНЯТІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВ-МОГИЛЯНЬКА АКАДЕМІЯ
1930

МЕГУ

МЕЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА
СТУПІНЬ ДОСЛІДЖЕНЬ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВ-МОГИЛЯНЬКА АКАДЕМІЯ
1995

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
1933
КИЇВ ПЕТРА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА
СЛУЖБА УКРАЇНИ

#підконтролем

ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ВІЙНИ: ВТРАТИ, АДАПТАЦІЯ, ВІДНОВЛЕННЯ...

Матеріали круглого столу

20 травня 2022 року

Луцьк – 2022

**Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет
Факультет бізнесу та права
Кафедра економіки**

ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ВІЙНИ: ВТРАТИ, АДАПТАЦІЯ, ВІДНОВЛЕННЯ...

Матеріали круглого столу

20 травня 2022 року

Луцьк – 2022

УДК 332.1(075.8)
Е 45
ББК 65.290-2я73

Рецензенти:

Голян В.А. – д.е.н., професор, директор ГО «Європейський аналітичний центр»;

Барський Ю.М. – д.е.н., професор, декан географічного факультету Волинського національного університету ім. Лесі Українки.

Рекомендовано Вченою радою Луцького національного технічного університету (протокол № 11 від 30 червня 2022 р.)

Е 45 Економіка в умовах війни: втрати, адаптація, відновлення... : матеріали коуглого столу, Луцьк, 20 травня 2022 р. Луцьк: ЛНТУ, 2022. 80 с.

Збірник містить матеріали учасників круглого столу «Економіка в умовах війни: втрати, адаптація, відновлення...», який відбувся на кафедрі економіки факультету бізнесу та права ЛНТУ 20 травня 2022 року. Розкрито широке коло питань, що стосуються теоретичних, методичних і прикладних аспектів розвитку економіки в умовах війни на національному, регіональному та локальному рівнях.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які досліджують проблеми формування точок економічного росту на різних рівнях управління.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

ЗМІСТ

Шубалий О.М. ЗМІНА ПРОГНОЗІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ВІЙНИ.....	5
Гордійчук А.І. ОЦІНКА ВТРАТ ІНФРАСТРУКТУРИ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	7
Шубала І.В. КРИЗА БІЖЕНЦІВ ЯК НАСЛІДОК ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	10
Petrukha N.M., Bondarenko D. V. RESTORING AND INCREASING OF THE EFFICIENCY OF BIOECONOMICS.....	13
Романюк Р.В. РИНОК ПРАЦІ, ЗАЙНЯТИСТЬ ТА СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	14
Petrukha S. V., Demydonok I. A. SCIENTIFIC "FACE" RESTORATION OF UKRAINE'S ECONOMY FROM THE CONSEQUENCES OF WAR.....	18
Стегней М.І. ОСВІТА ЯК ДЖЕРЕЛО СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ	22
Науменко Н.С. «БЕЗАЛЬТЕРНАТИВНИЙ» ВИХІД МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ З РОСІЙСЬКОГО РИНКУ В НАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ АМЕРИКАНСЬКОЇ КОРПОРАЦІЇ «MCDONALD'S »	24
Гриник І.С. ГРУПУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 2030.....	28
Кравчук К.Р. ЦИФРОВІЗАЦІЯ, ЯК НАПРЯМ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ДИНАМІКА ВПРОВАДЖЕННЯ	29
Кльоц Я.М. КОНЦЕПЦІЯ КРЕАТИВНОГО ПІДХОДУ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	34
Лук'янчук І.А. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	37
Семенова А. О. МІГРАЦІЯ У ВОЄННІ ЧАСИ ТА ДО ВОЄННІ УКРАЇНИ	39
Богатко Б.В. СТАРТАП В КРЕАТИВНІЙ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ.....	41
Вальтер В.Д., Шубалий О.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	44
Ляленков М.А., Шубалий О.М. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ТРУДОВИХ ПОКАЗНИКІВ.....	46
Прокопець А.Т. ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 2030.....	49
Бондар І.Ю., Шубалий О.М. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ	51

6. Ukraine's economy will shrink by almost half this year, says World Bank. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2022/04/ukraine-economy-decline-war/#:~:text=Ukraine's%20economy%20will%20shrink%20by,economy%20is%20a%20huge%20way.&text=World%20Bank%3A%20Ukraine%20economy%20to%20contract%20by%2045%25%20in%202022,economy%20into%20a%20deep%20recession.>
7. IMF in Ukraine. URL: <https://www.imf.org/en/Countries/UKR>.
8. Малий бізнес поступово повертається до роботи – опитування. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/21/686081/>
9. Офіційний сайт Метінвест. URL: <https://metinvestholding.com/ua>.
10. Russian Offensive Campaign Assessment, June 16. URL: <https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-june-16>.
11. Ціни на пальне у роздрібних мережах зросли перед початком декларування. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/05/12/673785/>.
12. В Україні засіяли 70% прогнозних площ під ярі культури ранньої групи. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3464714-v-ukraini-zasiali-70-prognoznih-plos-pid-ari-kulturi-rannoi-grupi.html>.
13. Петруха С.В. Мілітаризація світової економіки та нова аграрна стратегія. Сучасний менеджмент організації: витоки, реалії та перспективи розвитку: матеріали наукової конференції, м. Київ, 18–19 трав. 2022 р.; Київ, КРОК. 2022. URL: <https://conf.krok.edu.ua/ММО/ММО-2022/paper/view/1162>.
14. Економіка України під час війни: оперативна оцінка, квітень 2022. URL: <https://ces.org.ua/ua-economy-in-war/>.

Стегней М.І. д.е.н., професор, професор кафедри економіки та фінансів
Мукачівський державний університет

ОСВІТА ЯК ДЖЕРЕЛО СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Розуміння й правильне сприйняття цінностей є першочерговим напрямком соціального перевтілення з більшою ймовірністю, ніж саме по собі існування цінностей та моралі. Тому, в системі сталого розвитку, треба вести мову насамперед про освіту як джерело соціального капіталу, що трансформує морально-ціннісні ідеали в діяльні настанови. Саме освічений суб'єкт розуміє і здатен свідомо сприймати ціннісні орієнтації, які лежать в основі соціального капіталу: людську гідність, гуманізм, партнерство тощо. Саме такий суб'єкт може адекватно оцінити переваги соціальної поведінки відповідно до зазначених ціннісних настанов, збагнути і диференціювати правильні та хибні мотиви і дії, значимі та, навпаки, недоцільні обставини вчинків і спонукань. Освіченість дає змогу індивіду зорієнтуватися в соціальній дійсності й належним чином інтерпретувати її з метою реалізації визначених ціннісних настанов для нарощування соціального капіталу.

Останні освітні тенденції демонструють актуалізацію самоосвіти з огляду на її прямиий зв'язок з імперативами становлення інформаційного суспільства. Підстави для розвитку самоосвіти створюють також зростаюча індивідуалізація способу життя людини, неоднозначне сприйняття економічної ефективності та зниження соціальної цінності формальної освіти.

Попри це, першочергове значення для формування соціального капіталу має шкільна освіта, яка першою формує фундаментальні систематизовані знання про навколишній світ, за рахунок чого виявляється найбільш важливою для своєчасного формування і свідомого закріплення індивідуальних і суспільних цінностей. Крім того, шкільна освіта має важливий суспільний вплив, оскільки для кожної людини вона, найчастіше, є обов'язковою. Ймовірно, саме вона закладає основу реалізації необхідної для розвитку соціального капіталу поведінки індивідів, що підсилюється під час подальших життєвих періодів з формуванням соціально-економічних відносин [1].

Проте, не слід применшувати значення інших освітніх рівнів, в тому числі вищої освіти.

Зародження та розвиток соціального капіталу на основі освітніх та соціоінноваційних ресурсів відбуваються відповідно до визначених принципів. Принципи формування та розвитку соціального капіталу – це базові засади існування соціального капіталу як економічного явища. Можливо виділити наступні базові, найважливіші принципи соціального капіталу:

- принцип соціотропної раціональності;
- принцип складного утилітаризму;
- принцип синергії;
- принцип інституційності;
- принцип соціальної свободи.

Перший принцип ґрунтується на раціональності організації економічної взаємодії. Раціональність конвенціонально була і залишається фундаментом економічних відносин. Її значущість у науковій літературі переосмислено і посилено неоінституціональними аргументами, які базуються на заміні всеосяжної раціональності обмеженою раціональністю [2].

У цьому зв'язку значущою є роль ще одного подібного принципу – принципу складного утилітаризму, який у процесі формування та використання соціального капіталу актуалізує зв'язок між результатом дій економічних суб'єктів і змістом цих дій стосовно інших суб'єктів [3].

Під синергією найчастіше розуміють взаємно підсилюючу дію декількох факторів, яка має ефективність, що перевищує сумарне значення ефективностей впливу розрізнених компонент-факторів. Цими факторами щодо соціального капіталу є зусилля різних взаємодіючих суб'єктів з інтеграції економічних інтересів, завдяки чому формується якісно нова платформа для зростання індивідуального добробуту з мультиплікативним ефектом.

Окремим принципом формування та розвитку соціального капіталу є принцип інституційності, який означає детермінованість цього виду капіталу соціальними інституціями та інститутами [4].

Наріжним принципом розвитку соціального капіталу є принцип свободи, який передбачає, в першу чергу, соціальну свободу. Результати попередніх досліджень свідчать, що така свобода традиційно відмежовується від індивідуальної свободи [5].

Таким чином, серед принципів розвитку соціального капіталу базовими є ті, що описують його саме як економічну категорію та ресурс.

Список використаних джерел

1. Звонар В.П. Соціальна відповідальність як соціоекономічний феномен: теорія та українські реалії : моногр. / Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України. — К., 2018. -С. 211—224.
2. Саймон Г. Рациональность как процесс и продукт мышления // THESIS. — 1993. — Вып. 3. Schmid (Ed.). - С. 16—38.
3. Law and Economics: An Institutional Perspective ; [W.J. Samuels, A.A. Schmid (Ed.). Boston, Hague, London : Springer Science & Business Media, 2012.- P.56—57.
4. Veblen T. The Theory of Leisure Class. Economy of Institutions.-N. Y., 1899. - 400p.
5. Слободянюк Л.М. Свобода людини: індивідуальний та соціальний виміри : автореф. канд. філософ. наук за спеціальністю 09.00.13. — Львів, 2007.—22 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>